

vooraan

commentaar

Karel Verhoeven

Recht op een lijntje fun

De zeitgeist laat zich niet vaak vangen in een grafiek. Maar de curve van cocaïne-restanten in het Antwerpse rioolwater is onthullend. In vijf jaar tijd is de cocaïneconsumptie verdubbeld. Die meting spoort met wat mensen die wel eens uitgaan zeggen: cocaïne is overal. En voor wie liever thuisblijft, komt een gram wit poeder per brommer. Koeriers adverteren als een reguliere *delivery service*.

Bij de escalatie van het drugsgeweld in Antwerpen komen de gebruikers in het vizier. Hun vraag zwengelt de cocaïne-economie aan. Er is niet alleen dat overvloedige en goedkope aanbod. Al die juristen, bakkers, politici en softwareontwikkelaars verkiezen een lijntje boven een cocktail, misschien omdat cocaïne dé drug van dit tijdperk is. Na een lijntje zwelt het ego, de vermoeidheid smelt weg, je krijgt focus en kunt doorgaan. Je wordt het soort mens dat je tegenwoordig moet zijn om succes te boeken. De angsten en de leegte verdwijnen. Dat blijkt een onweerstaanbare vorm van hedonisme.

Weinig kans dat de strijd tegen cocaïne wordt gewonnen door de gebruikers snuifschamte bij te brengen. Maar de focus op die gebruikers maakt wel duidelijk dat de cocaïne-economie geen ondergrondwereldje meer is dat af en toe uitbarst in de bovenwereld. Het is de bovenwereld die haar genot zoekt en er geen graten in ziet dat de onderwereld

haar bedient. Dat cocaïne illegaal is, verhoogt zelfs het aura van coole drugs. Veel burgers vinden dat ze recht hebben op hun lijntje, om zich te amuseren. Op de keper beschouwd is het te gek

De vraag hoe erg wij cocaïne vinden valt niet meer te ontwijken

voor woorden dat politie en justitie al jarenlang te weinig volk en middelen hebben om de cocaïnemaffia in te dijken. Regering na regering, ook die met de partij van de Antwerpse burgemeester, kon het niet opbrengen om wetten te maken die de burgemeesters een 'gewapend bestuur' geven. Er kwam niets terecht van de financiële aanpak van criminele bendes. De gerechtelijke politie en de douane blijven flink onderbemand. Dat zelfs de 1.230 arrestaties tot nu toe in het Sky ECC-onderzoek weinig impact hebben op de internationale trafiek in Antwerpen, geeft aan wat voor veelkoppig monster de maffia intussen geworden is.

Die maffia verdwijnt niet zomaar als cocaïne gelegaliseerd wordt. Toch is de vraag niet meer te ontwijken hoe erg wij cocaïne vinden. Zonder de misdrijven te vergelijken: in de jaren 70 en 80 leek de strijd tegen kindermisbruik niet te winnen. Tot we kindermisbruik afschuwelijk gingen vinden en de amechtige organisatie van politie en justitie ieders woede wakte tijdens de affaire-Dutroux. Het kat-en-muisgevecht tegen de cocaïnemaffia valt niet te winnen met pantserwagens. Er is collectief afgrijzen nodig en een onwrikbare overtuiging. Als we die niet kunnen opbrengen, moeten we daar ook onze conclusies uit trekken.

Zelfs de leraars willen niet meer naar school

ONDERWIJS Het onderwijsbad lekt nog meer dan gedacht. Niet alleen gepensioneerden en jonge leerkrachten verlaten het onderwijs. Ook zij-instromers en vastbenoemde leerkrachten haken af.

Ophef, vorig jaar, toen bleek hoeveel startende leerkrachten weer snel het onderwijs verlieten: een op de vijf was binnen de vijf jaar weer weg. Dat en de pensioengolf die door de Vlaamse scholen raast maakten meteen duidelijk waar het lerarentekort vandaan komt. Maar er is meer aan de hand. Uit cijfers die Groen-parlementslid Johan Danen opvroeg bij Vlaams minister van Onderwijs Ben Weyts (N-VA) blijkt dat er op alle niveaus leerkrachten uitstromen.

Ook leerkrachten met een vaste benoeming schuiven de boeken aan de kant. In enkele jaren tijd is hun aantal zo goed als verdubbeld. Terwijl het in 2017-2018 nog om 639 leerkrachten ging, waren dat er in 2020-2021 al 1.204. Het blijkt vooral om dertigers (42 procent) en veertigers (35 procent) te gaan. De gouden kooi, die vroeger aan het statuut van vastbenoemde leer-

kracht verbonden was, lijkt zijn glans te verliezen.

Ookwie op latere leeftijd voor de klas gaat staan, de zij-instromers, gaat vaak al na enkele jaren weer weg. Het kabinet becijferde de uitstroom van startende leerkrachten van 40 jaar of ouder tussen 2015-2016 en 2020-2021. De uitstroom blijft hoog, vooral bij de 40- tot 50-jarigen. In het kleuteronderwijs is 48 procent na vijf jaar verdwenen. In het lageren secundair onderwijs gaat het om respectievelijk 37 en 43 procent. (Bij de 50-plussers zijn de cijfers minder duidelijk, omdat ook de pensioneringen erin opgenomen zijn.) 'Dat is problematisch', zegt Danen. 'Hier valt veel maatschappelijke winst te boeken.'

'In andere sectoren wordt jobmobiliteit veelal als een voordeel gezien voor zowel de werkgever als de werknemer, maar door de speci-

fiteit van het onderwijs is deze vroege uitstroom nefast voor het aanbod, het onderwijsbudget, de stabiliteit van de organisatie en de kwaliteit van het onderwijs', zegt onderwijs-econoom Kristof De Witte (KU Leuven).

Een belangrijke nuance: wie de voorbije twee schooljaren de stap naar het onderwijs zette, is niet in deze statistieken opgenomen. En ook al heeft minister Weyts ondertussen geld vrijgemaakt om tien

Afgelopen week kwamen er duizend extra vacatures op de website van de VDAB. Er staan nu 3.050 jobs in het onderwijs online